

המוכר את הבית פרק רביעי בבא בתרא סח.

עין משפט נר מצוה

בג א מ"י פ"ה מהל'
מכירה הלכה ט סמנ
עשן פ"ז פ"ז מ"י ס'
רעו ס':
בד ב מ"י שם הל' ח
טו"ש"ש שם פ"ז ב:
מוה ג מ"י שם פ"ז הלכה
א טמנ שם טו"ש"ש
סעף ד':

רבינו גרשום

בימות הגשמים. שכן יורד:
דהו שטחו בהו שמשפמי.
ולאחר שריו מבישן אותן
היו מוליכין לבית הבד כדי
לדרוס אותן: אי א"ל בית
הבד וכל תשמישיו אני
מוכר לך (6) ואלין מצרנאה
דאי לא קנה. משום דאיכא
לימיר מצרים הרחיב לו
והיא דקאמר אלין מצרנאה
אית הבד קאמר והתנהו
תשמישין דאית בבית הבד.
אבל הנהו חנוות לא קנה
אמר' מצרים הרחיב לו.
אבל אמר ליה אלין מצרנאה
היה הבד וכל תשמישיו קנה
אפי' להנהו חנוות דהאי
דקאמר אלין מצרנאה אכלה
הבד וכל תשמישיו אכלה
בכל מהלך קאמר וקנה הכל בכל
שחוקיין המצרים: פ"ה'
ובית השלחין. מפרש בגמ':
ש"מ. מוקמינן גבי מטלטלין
אפי' היו בה בהמה ועבדים
כולן מכורין ואיכא למשמע
מינה דעבדא כמטלטלי דמי
דאי כמקרקעי דמי וכו':
אי הכי מאי אפי' דמשמע
דלאו כמטלטלין דמי: אלא
מאי אית לך למימר. דקמינן
ליה גבי מטלטלין וקמינן
אפי' משום דשאני מטלטלי
גידיד כלומר שיש בו רוח
חיים כמטלטלי דלא גידיד
כשאר מטלטלי משום הכי
אצטרף למינהו להו לגבי
מטלטלי: אפילו חימא. נמי
דמקרקעי דמי ואמאי לא
קמינן להו גבי מקרקעי
משום דשאני וכו': כנסר
בר מחווייתא. זה ממונה
המדינה שהוא חנוות ויודע
כמה בני אדם מורעין מס'
למלך ומכמה בתים ומכמה
שדות וכמה שייכי לעיר:
בני. אלו שדות שסביב
המדינה: למאן דאמר דבר
מחווייתא מודבן. דלא שייך
לעיר כל כך: כל שכן בני.
שדות בית הבעל דשייכי
לעיר: דכתיב ושולח מים
על פני חצות. כלומר כל
שעה וכל עת צריך להשקות
במים: בשלמא למאן דאמר
דנסטר בר מחווייתא הוא
היינו דאמר ת"ק דבג'
דהיינו בית השלחין מודבני.
משום דשייכי עבד אבל
בר מחווייתא כו': תנא
קמא. דר' שמעון דמתני':
נמי הכי קאמר. מכר בית
השלחין דהיינו באגני מאי
איכא בין ש' שמעון לת"ק:
מא בית השלחין גיננוייתא.
גיננוייתא היינו העיר יננהו
אבל באגני לא מודבני לתנא
קמא ולעולם כנסר באגני:
בשלמא למאן דאמר דנסטר
היינו באגני. היינו דקאמר

אלא מאי עבדא כמטלטלי דמי מאי אפילו. לאו משום דלא
כמקרקעי דמי אחי שפיר דהא מ"מ מצדמה איכא לאקשוי
מאי אפי' אלא לומר דלא מפלגינן בין מטלטלי דניידי למטלטלי דלא
ניידי שפיר וה"ה דהו מני למיפדך אי כמטלטלי דמי אפי' גבי חצר
יהו מכורין: **מי סברת מאי ש"חין**

כו'. וחס חלמך דככולי גמרא הו
בית השלחין באגני שדות שמשקין אותן
ומאי שנה הכא דמשנינן להו מכל
בית השלחין שגממרא ויש לומר
דפשיטא ליה לגמרא דלזין חילוק
בין שדה בית השלחין ושדה בית
הזעל לענין מכר ויש חילוק בין באגני
לגיננוייתא לכך לא ניחא לפרש שלחין
כמו זעלמא דהוה משמע דלמא
למעוטי שדה בית הזעל:

ש"חין פירש וכו'. על
שם האילן פירש ועשה
גדים ושולח פירות כדכתיב ועשה
גדים ותשלח פירות וגו' (ויקרא פ):
אמר תנא קמא באגני לא
מודבני ומחרר ליה רבן
שמעון בן גמליאל בר מחווייתא
מודבן. ואף על גב דשמעינן מק"ו
דבאגני מודבני מ"מ כיון דתנא קמא
אית ליה דלפילו באגני לא מודבני
הוה ליה לרשב"ג לפרושי שפיר
ולמימר דבאגני ובר מחווייתא מודבני:
הי

דמי נידבן אגב מתא ואלא מאי עבדא כמטלטלא דמי (6) מאי אפי' אלא
מאי אית לך למימר שאני בין ממטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפילו
תימא עבדא כמקרקעי דמי שאני בין מקרקעי דנייד למקרקעי דלא נייד: רבן
שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מוכר את הסנטר: מאי סנטר הכא
תרגימו בר מחווייתא שמעון בן אבטולמוס אומר באגני מאן דאמר בר
מחווייתא כל שכן באגני מ"ד באגני אבל בר מחווייתא לא מודבן תנן בית הבדים
ובית השלחין סברוה מאי שלחין באגני דכתיב וישולח מים על פני חצות
בשלמא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא קמא באגני מודבני בר מחווייתא
לא מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' בר מחווייתא נמי מודבן
אלא למ"ד באגני ת"ק נמי הכי קאמר מי סברת מאי שלחין באגני לא מאי
שלחין גיננוייתא שנאמר ש"חין פירש רמונים אבל באגני לא מודבני ואתא
רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' באגני נמי מודבני איכא דאמרי סברוה מאי
שלחין גיננוייתא בשלמא למאן דאמר באגני אמר תנא קמא גיננוייתא
מודבן באגני לא מודבני ואתא רשב"ג למימר אפילו באגני מודבני
אלא

דמי נידבן אגב מתא ואלא מאי עבדא כמטלטלא דמי (6) מאי אפי' אלא
מאי אית לך למימר שאני בין ממטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפילו
תימא עבדא כמקרקעי דמי שאני בין מקרקעי דנייד למקרקעי דלא נייד: רבן
שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מוכר את הסנטר: מאי סנטר הכא
תרגימו בר מחווייתא שמעון בן אבטולמוס אומר באגני מאן דאמר בר
מחווייתא כל שכן באגני מ"ד באגני אבל בר מחווייתא לא מודבן תנן בית הבדים
ובית השלחין סברוה מאי שלחין באגני דכתיב וישולח מים על פני חצות
בשלמא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא קמא באגני מודבני בר מחווייתא
לא מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' בר מחווייתא נמי מודבן
אלא למ"ד באגני ת"ק נמי הכי קאמר מי סברת מאי שלחין באגני לא מאי
שלחין גיננוייתא שנאמר ש"חין פירש רמונים אבל באגני לא מודבני ואתא
רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' באגני נמי מודבני איכא דאמרי סברוה מאי
שלחין גיננוייתא בשלמא למאן דאמר באגני אמר תנא קמא גיננוייתא
מודבן באגני לא מודבני ואתא רשב"ג למימר אפילו באגני מודבני
אלא

בית צימוס החמה. שהן מועטין וסד"ה ליצטלו גבי המרחץ: ולא
בית צימוס העלים גרסינן בתוספתא(6). לא מוכר לא את הבית ולא את
העלים דכי היכי דעלים לאו תשמישין (7) ויננהו גס הבית שעשוי לזרכו
לא מיקרי תשמיש מרחץ כל כך: וכל תשמישיו. לטפויי אתא

בימות החמה (6) ובימות הגשמים ולא בית
כינום העצים *ואם אמר לו בית המרחץ וכל
תשמישיו אני מוכר לך כולן מכורין ההוא
דאמר ליה לחבריה בית הבד וכל תשמישיו
אני מוכר לך (6) הויה הנהו חנוותא אבראי
דהו שטחו בהו שומשמי אתא לקמיה דרב
יוסף א"ל תנינא אם אמר (6) בית המרחץ וכל
תשמישיו אני מוכר לך הרי כולן מכורין
אמר ליה אבי והא רבי הייא אין כולן
מכורין אלא אמר רב אשי חזונין אי א"ל בית
הבד וכל תשמישיו ואלין מצרנאה קני ואי
לא לא קני: **בתנאי** (6) המוכר את העיר מוכר
בתים בורות שיחין ומערות מרחצאות
ושוככות בית הברין ובית השלחין אבל לא
את המטלטלין ובזמן שאמר לו היא וכל
מה שבתוכה אפילו היו בה בהמה ועבדים
הרי כולן מכורין רשב"ג אומר (6) המוכר את
העיר מוכר את הסנטר: **גמ'** אמר ליה רב
אחא בריה דרב אויא לרב אשי שמעת
מינה (6) עבדא כמטלטלא דמי דאי כמקרקעי

דמי נידבן אגב מתא ואלא מאי עבדא כמטלטלא דמי (6) מאי אפי' אלא
מאי אית לך למימר שאני בין ממטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפילו
תימא עבדא כמקרקעי דמי שאני בין מקרקעי דנייד למקרקעי דלא נייד: רבן
שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מוכר את הסנטר: מאי סנטר הכא
תרגימו בר מחווייתא שמעון בן אבטולמוס אומר באגני מאן דאמר בר
מחווייתא כל שכן באגני מ"ד באגני אבל בר מחווייתא לא מודבן תנן בית הבדים
ובית השלחין סברוה מאי שלחין באגני דכתיב וישולח מים על פני חצות
בשלמא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא קמא באגני מודבני בר מחווייתא
לא מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' בר מחווייתא נמי מודבן
אלא למ"ד באגני ת"ק נמי הכי קאמר מי סברת מאי שלחין באגני לא מאי
שלחין גיננוייתא שנאמר ש"חין פירש רמונים אבל באגני לא מודבני ואתא
רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' באגני נמי מודבני איכא דאמרי סברוה מאי
שלחין גיננוייתא בשלמא למאן דאמר באגני אמר תנא קמא גיננוייתא
מודבן באגני לא מודבני ואתא רשב"ג למימר אפילו באגני מודבני
אלא

דמי נידבן אגב מתא ואלא מאי עבדא כמטלטלא דמי (6) מאי אפי' אלא
מאי אית לך למימר שאני בין ממטלטלא דנייד ממטלטלא דלא נייד אפילו
תימא עבדא כמקרקעי דמי שאני בין מקרקעי דנייד למקרקעי דלא נייד: רבן
שמעון בן גמליאל אומר המוכר את העיר מוכר את הסנטר: מאי סנטר הכא
תרגימו בר מחווייתא שמעון בן אבטולמוס אומר באגני מאן דאמר בר
מחווייתא כל שכן באגני מ"ד באגני אבל בר מחווייתא לא מודבן תנן בית הבדים
ובית השלחין סברוה מאי שלחין באגני דכתיב וישולח מים על פני חצות
בשלמא למאן דאמר בר מחווייתא אמר תנא קמא באגני מודבני בר מחווייתא
לא מודבן ואתא רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' בר מחווייתא נמי מודבן
אלא למ"ד באגני ת"ק נמי הכי קאמר מי סברת מאי שלחין באגני לא מאי
שלחין גיננוייתא שנאמר ש"חין פירש רמונים אבל באגני לא מודבני ואתא
רבן שמעון בן גמליאל למימר אפי' באגני נמי מודבני איכא דאמרי סברוה מאי
שלחין גיננוייתא בשלמא למאן דאמר באגני אמר תנא קמא גיננוייתא
מודבן באגני לא מודבני ואתא רשב"ג למימר אפילו באגני מודבני
אלא

(6) גבי הר"ף ורש"י
הבדן. (7) לקמן ק"א. (8) לקמן
עמ' (9) לקמן דף ק"ב. (10) ז"ק
י. יצומט טע. גיטין לנ"ג.
(11) ז"ק. (12) ש"ך לנ"ג.
(13) ז"ל גיטין ט"ה.

תורה אור השלם

1 הנתן קטר על פני ארץ
ושלח מים על פני החצות:
א"ב ה'
2 פ' לחוף פרדס רמונים עם
שרי מוקדים בפירים עם
קריבו: שיר השירים ד' ג'

הגהות הב"ח

(א) גמ' בימות החמה וכן
בימות הגשמים ולא את בית
צימוס: (ב) שם הכותש וכו'
חטאתא: (ג) שם כמטלטלא
דמי אי הכי מאי אפילו:
(ד) רשב"ג ד"ה ולא בית
צימוס וכו' לאו תשמישין
המיוחדין למרחץ נינהו:
(ה) ד"ה הכי ככב וכו' ומוכח
דשמעתא הכי גמ' וזית
דלמך נחמך: (ו) בא"ד
הכתיב לו אכל וכו' דהו הך
בית קמא וכו' לא קמי האני
ואלין: (ז) ד"ה ש"מ וכו'
כמטלטלי דמי אי כמקרקעי
וכי עבדו (8) גמ' בשלחין זה:
(ח) ד"ה וכו' וכו' בלא אמו
עבד ורבינו: (9) ד"ה דכתיב
וכי אלא ה"ג דכתיב ושולח:

מוסף רש"י

בר מחווייתא. זמן הממונה
לשית בקי בנחלת גבול שדה
כל אש ואש (ג' יט"ו) שיעור
מלכי השדות וגיבוליה עד
כאן על פלוגי מכלא חילוק של
פלוגי (סנהדרין צ"ח ע"ש).

(6) ג' רבינו סוף הוא בני
הלשון אחי שפיר דהא מ"מ מצדמה איכא לאקשוי
מאי אפי' אלא לומר דלא מפלגינן בין מטלטלי דניידי למטלטלי דלא
ניידי שפיר וה"ה דהו מני למיפדך אי כמטלטלי דמי אפי' גבי חצר
יהו מכורין: מי סברת מאי ש"חין